

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

III. Calvinus diu hinc inde vagatus, Genevam concedit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

gusti, celeberrimam civitatem Genevensem, juxta veritatis Evangelicæ præscriptum, reformari cœpisse: q̄ tamen in secunda editione omissum est, ne Calvinus qui sequenti anno demũ ed venerat, hoc honore defraudaretur. Sub primam adventũ Calvinus omnibus se dabat, adeo ut couponas etiam præfertim ubi frequentes convenisse videbat, ingrederetur, ac pueros etiam, ad se colligeret, eosq; cantilenam aliquam vel rhytmos, in Ecclesiæ & Ecclesiasticorum contemptũ factos doceret. Personam vero suam tam scitè egit, ut in Dominicæ S. Trinitatis vigilia quosdam sectæ suæ homines in templum S. Petri immiserit, à quibus mox statuae & imagines confractæ fuerunt. Hic tamen tumultus tum sedatus est; sed quia sacrilegi illi primarias totius familias cognatione attingebant, rei facile judicio se subduxerunt, Farelli factione prævalente. Tandem ergo hac pervagante licentia, & non Farelli tantum sectatoribus, sed & Bernatibus aliisq; vicinis fomitem suggerentibus, & quod Anno M.D. XXVIII. cœptum fuerat urgentibus, tota civitas rebellavit. Factum est hoc Anno M.D. XXXV. uti ex sequenti patet inscriptione, quæ æneæ tabulæ ad Curiam Genevensem affixæ, insculpta visitur.

Quũ Anno Domini M.D. XXXV. prostrata Romanis Antichristi tyrannide, abrogatisq; ejus superstitionibus, sacrosancta Christi religio hic in suam puritatem, Ecclesia in meliorem ordinem singulari Dei beneficio reposita, & simul pulsis flagitiisque hostibus urbs ipsa in suam libertatem non sine insigni miraculo restituta fuerit: senatus populusque Genevensis monumentum hoc perpetuæ memoriæ causâ fieri atq; hoc loco erigi curavit quo suam erga Deum gratitudinem testatam faceret.

Vix ortis his turbis, Petrus de Baume Genevensis Episcopus, unã cum Clero urbe excessit, qui quũ initio hominibus istis rerum novarum studiosis aditum non ut debuit, obstruxisset, eorundem conatibus oppressus errorem, licet sero, agnovit, tum scilicet quum malo remedium afferre non posset. Ut enim prævisa jacula minus feriunt, sic incauti facile dejiciuntur ac superantur. O quã multa mala ejusmodi negligentia ac seignities invexit! Ignavi homines, quas miseras in vestra ac nostra capita non concivistis? Quod si publicæ salutis curam plane ex animo ejecistis, annon privatæ respectus excitare vos debuit? Verissime enim à Solone dictum est, nullam esse feram, nullum repagulum vel obicem, quo publicum malum à privatarum ædium ingressu cohiberi possit. Sed ad Farellum

re deo, qui opera præcipue Perrini cujusdam utebatur, hominis factiosi, sed funestum exitum fortiti. Ut enim Augustus ad aram Iulii Cæsaris memoriæ consecratam, omnes conspirationis participes quos nancisci poterat, interfici jussit: sic Perrinus iste, annitente Calvino, in ipso saxo quod olim altaris usui inservierat, Calvini vero jussu ad locum reorum supplicii destinatum, deportatum fuerat, capite fuit truncatus. Ex aliis audivi, & in schedis quibusdam ipse legi, Perrinum ipsum lapidem hunc sacrum, in quo ante corpus Iesu Christi consecrari atque offerri consueverat, in locum illum infamem transportari curasse, ut maleficorũ sanguine posthac tingeretur; nequaquam tum ratus, se primam fore victimam ad altare hoc immolandam. Perrino à Calvino crimini datum, quod ad instar Sicularum vesperarum, Gallos omnes exules cum suæ factionis hominibus trucidare constituisset. Hoc ergo modo Genevensis civitas perita fuit, in qua jam lógo tempore hæresis sub Calvini vexillo triumphat: quæ olim etiam Felici V. Antipapæ, Cardinali Genevensi, pro Ecclesiæ capite se gerenti, perfugium præbuit. Eodem tempore Tiguri, quæ civitas à Geneva non longissime abest, infans natus fuit triceps, cum tribus manibus, & tribus pedibus: quod monstrum procul dubio istius ipsius de quo jam multa diximus, monstrum præfagium fuit ac figura.

III. Farellus suis diffusis viribus, ad perficiendam incœpta Calvinum Ferraria revertentem, in auxiliũ vocavit. Is invitũ se simulans, quanto magis rogabatur ut Ecclesiæ Domini instaurandæ manum admoveret, tanto magis tergiversabatur, alio se vocatum causatus. Quemadmodum vero rei magnopere expetitæ simulata repulsa animũ multo majori accendit desiderio; sic Genevenses novam Ecclesiam ac rempublicam jam dudum moliti, quanto magis Calvinus detrectabat, tanto vehementius retinere eum studebant: ut ipse dicat se invitum manere ibi coactum. Quare munus S. Scripturam interpretandi, & conciones sive exhortationes Gallica lingua faciendi sibi sumsit, à Gallicis præcipue conductus, qui partim è Lugdunensi aliisque provinciis profugerant, ut ignes quos sibi accensos sciebant, vitarent; partim ut creditorum defraudationes S. Spiritus pallio velarent. Ipse Calvinus fatetur, se Gulielmi Farelli tam consilio & exhortatione quam terribili adjuratione, immo ab ipso Deo quasi extensa manu, Genevæ fuisse revertentem. Quum enim precibus nibil proficere

se videret, imprecatione usum, hac scilicet, ut in tanta necessitate auxilium ferre recusantis studis ac vite tranquillitati, quam unice quærebat, Deus maleficere vellet. Quibus verbis territus, cæpti itineris consilium omiserit. Hic ille Farellus est, quem Calvinus collegam suum passim appellat, qui postea de Carnis resurrectione dubitare cœpit, ut ex Calvinus ad eum scripta epistola videre est. Non multo post Calvinus Catechismi sui telam exorsus, brevi eam pertexit, sumpta à Carostadio forma: quod opus Calvinus sc̄tatoribus ita placuit, ut Excellentens vulgo καὶ ἐξοχὸν appellaretur.

IV. Calvinus Genevæ latibulum fortitus, trium illorum popolarum quib⁹ merces suas per Galliã distrahas commiserat, memoriam nondum deposuerat. Quare per epistolã venire eos ad se iussit. Sic diversis viis iter ingressi ac Genevã appulsi eorum quæ à se gesta essent, Calvino rationes reddiderunt, & quæ porro spes esset, ostēderunt. Huic consilio Sanvertunianus Pictaviensis Senator quoque interfuit. Illos auditos ac de rebus omnibus diligēter instructos, Calvinus in Galliã remisit. Præcipuus eorum conatus circa scholasticam juventutem corrupendam versabatur. Norãt quippe nullibi facilius veneni hujus contagionem adhærescere, nec ullibi brevi temporis spatio latius proferpere. Ad universitates quippe omnes fere confluunt qui præcipua olim in Republica munerata sunt obtenturi. Et illi quidem quamvis ex æquo mandata strenue exsequerentur, nō tamen omnes eodem utebantur successu. Bonus homo in primis juventutis in Pictaviensis Academia literis operam stantis cereos animos facile corrumpebat ac quocumque vellet stētebat: quinetiam in Nobilium ruri habitantium domos irrepens, plerosq; Calvinus dogmatis inficiebat. Primi ex his erant Fajus in agro Angolismensi, Veracus in Pictonibus. Mirambellus in Santonibus. Nō idē successus eis Tolosæ fuit, ubi scholarium actiones & studia diligenter à Præceptorib⁹ observabantur. Et sane æterna laude dignissima hæc urbs est, quæ licet post Luteriam maxima civium atque advenarum frequentia abundet, & regionibus hæresi infectis undiq; cincta sit, in Catholica tamen fide cōstanter perseveravit, adeoq; ne unam quidē familiam intra muros suos habet, quæ non sub Catholice Ecclesie legib⁹ vivat. Vernovius unus ex novi Evangelii præconib⁹ dum Genevã revertitur, Chamberiaci deprehensus, cum quatuor sociis flammis fuit exustus. Ramassator post multos labores in Arvernens mor-

tuus est. Bono homine vero quid factū sit, nos fatē

V. Porro Calvinus formam à Farellō introducã, illi quæ apud Bernates est conformem, sequi nō lens, omnia pro lubitu suo mutare instituit. Et velut homo erat imperiosus & intolerabilis arrogantiæ, sic in omnibus supremã sibi auctoritatē vindicabat. At conatibus ejus magistratus urbanus ac Syndici sese opposuerunt, nihil prius habētes quã ut cum vicinis suis & confederatis eandē religionis, ac præsertim in Cœna administranda formã retinerent. At Calvinus natura ferrox ac ferus etiã nemini omnino voluit cedere; eoq; Cœnã ex forma quam ipse invenerat administravit, hoc ad sui augendam existimationem pertinere existimans, si à nemine quidquam præscribi sibi pateretur. Quæ res turbas non leves in civitate excitavit; eoq; tandem res rediit, ut Curatus quidam Augustinianus quondam eremita, apostata, à Calvino Basilea accersitus, in carcerem conjectus sit. Quoniam verotum Paschatis festum instabat, Senatus Mario cuidam concionandi Cœnamq; administrãdi provinciam dedit. Sed hic Calvinus minis territus, clanculum se subduxit. Tum Farellus & Calvinus ad concionandum progrediuntur, populo tamen persuadere non potuerunt, ut novo illo ritu Cœnæ Domini participarent. Sic ergo non sine gravissima populi offensione Paschatis festum sine Paschali illa celebritate ac cōmunione abiit. Calvinus ipse dicit, quamvis natura timidus esset, coactum se nihilominus, ad sedandas istas controversias, vitam suam præsentis periculo objecisse. Mirum vero est quam in omnibus homo hic timiditas suam præ se ferat, ac pæne ostentet; adeo ut jam morti vicin⁹ circumstantibus Ministris non semel dixerit: *Equidem illud vobis affirmo, ò fratres, me natura timidum esse & meticulosum*. At tam scripta ejus quam ab ij⁹ so excitati motus longe aliud testatur. Sed ad magistratum Genevensem redeo: qui metuens ne Calvinus & socii monstri quid alerent, & mutationē in Republica molirentur, Farellum, Calvinum, eorūq; asseclas proseripserunt. In hoc exsilio Calvinus à Zacharia quodam vehemēter fuit oppugnatus ac prostratus. Zacharias is Belga fuit natione, Theologiae Doctor, qui Anno MDCXXXVIII. Bernæ Helvetiorum cum Calvino disputationem suscepit. Quum vero Calvinus cum Zuinglio sentire se simularet, Zacharias præsentē magistratu epistolam Calvinus manu scriptam è sinu depromptit, rogans, num manum suam agnosceret. Quum negare non posset, Zacharias epistolam illam coram omnibus.